

מתורתו של צדיק אביר יעקב

משנתו של מרן רבי יעקב אביחצירא זי"ע | על דרך הפשט לקט דרושים ומאמרים, בניאור פשט מצוות התורה וענייני עבודת השי"ת שגלקטו מכל ספריו הק'

פרשת משפטים ה'תשפ"ג

ישמע רק ליצר הטוב, להנאתו ולטובתו

הנה אנכי שלח מלאך לפניך לשמרך בדרך ולהביאך אל המקום אשר הכנתי. השמר מפניו ושמע בקלו אל תמר בו וגו'. כי אם שמוע תשמע בקלו וגו' (שמות כג כב). אפשר לרמוז (זה) [אלו] הפסוקים על יצר הטוב. יצר הטוב בראו הקדוש ברוך הוא להנאתו ולטובתו של אדם, להורות לו דרך ישרה בעולם הזה כדי לזכות בה לעולם הבא, וחיב אדם לשמע לו, כמו שאמר שלמה המלך עליו השלום בקהלת (ד יג) 'טוב ילד מסכן וחסם ממלך זקן וכסיל'. ואם אדם ישמע לעצתו מה טוב, ואם לאו, ברוח יבירה וניחחו בני יצר הרע. והנה כשאדם שומע לעצת יצר הטוב, הקדוש ברוך הוא סועדו ועוזרו, דהבא לטהר מסייעו אותו (ויטא לה). ועל כל דבר שיצר הרע מסייעו, הקדוש ברוך הוא יוצר הטוב מסייעים אותו שלא יחטא, לפי שמארועות העולם הזה רבים, וכן אדם מתקנא בעושי רעה, לפי שרואה בני אדם מתפארים במלבושים נאים ובתענוגות מאכלות ומשתאות, והכל למלאת תאוות יצר הרע. ועל זה הזהיר דוד המלך עליו השלום (תהלים לו א) 'לדוד אל תתחר בפרעים אל תקנא בעשי עולה, כי מינים מינים יש ברשעים, יש שרוצים למשל בחבריהם להיות מכניעים תחת ידם, ויש שתאותם במאכלות ומשתאות ואינם חוששים למצות ה', ויש שפרוצים בעריות, ויש בעלי לשון הרע ומלשינים ורמאים בדבריהם ובמשאם ובמתנם, ויש רכילים ומשיגי גבול, וכיון שכן אדם רואה הרשעים עושים מעשים רעים ומצליחים, כמו שנאמר (ירמיה יב א) 'דרך רשעים צלחה', יצר הרע מסייעו לעשות כמותם. לפיכך דוד המלך עליו השלום הזהיר 'אל תתחר בפרעים' בשום אופן, ואל תקנא בהצלחתם, 'כי כחצי מחרה ימלו ויכרך דשא יבולון' (תהלים שם פסוק ב).

השומע ליצר הטוב זוכה לגן עדן

וזהו כונת הפסוקים: הנה אנכי שלח מלאך לפניך הוא יצר הטוב, לשמרך בדרך, דהינו שמורה לך דרך הטוב והישר לעשות מעשים טובים ומונעך מלעשות רע, אם תשמע לו. וכשתשמע לו, בזה מביאך לחי עולם הבא, וזהו שאמר ולהביאך אל המקום אשר הכנתי, שהוא גן עדן, דעל ידי שאדם שומע לעצת יצר הטוב, זוכה לגן עדן.

יצר הטוב בורה מהחוטא

וכיון שעל ידו אתה זוכה לגן עדן, השמר מפניו ושמע

בקלו כל מה שיאמר לך, אל תמר בו, כי לא ישא לפשעכם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (וזהו ח"ב קו): דכשאדם אינו שומע ליצר הטוב, בורח ממנו ומתאבל עליו, ואינו חוזר לו עד שיחזר בתשובה כראוי. וזהו כי לא ישא לפשעכם, כמו שאמרנו, כי ברוח יבירה:

שם שדי מחזק את יצר הטוב

ומכניע את יצר הרע

ודע לך כי שמי בקרבנו, לפי שיצר טוב גימטריא שדי עם שלש אותיות, ולהורות בא, דכשאדם שומע לדברי יצר הטוב, שדי מסייעו, ואפשר לזהו רמזו 'היה שדי בצריך' (איוב כב טה), אל תקרי 'בצריך' אלא 'ביצריך', ועוד, ד'יצר' במלוי יו"ד צדי' ר"ש, סופי תבות שדי, לרמוז דשדי הוי בעזר יצר הטוב לסיע לאדם. וגם כן שדי מכניע יצר הרע, דגם הוא סופי תבות 'שדי'. נמצא שדי דביצר הטוב לעזר ולסיע, ושדי דביצר הרע להכניע.

וזהו שאמר אחרי זה כי אם שמוע תשמע בקלו יצר הטוב, ועשית כל אשר אדבר, הרי שמי עם יצר הטוב לסיע, ושמע גם כן דביצר הרע להכניע. וזהו ואיבית את איביך וצרת את צריךך שהוא יצר הרע, דשדי הרמז בשמו הוא לרמוז ששמי מכניע אותו כשתשמע לעצת יצר הטוב.

צריך להזהר לא לקנא ברשעים

וצריך אתה להזהר ולהשמר בעניני העולם הזה שהם הכל ומעשה תעתיעים, ויצר הרע מתעה בני אדם, אל תתחר בפרעים. והנה יצר הטוב הולך עמך לסיעך ואני עמו, וזהו כי ילך מלאכי שהוא יצר הטוב לפניך, והביאך אל האמרי הם בני אדם המתפארים ומתנאים, כמו 'תאמרו כל פעלי אנו' (תהלים צד ד). והחתי, הם הנותנים חתית על בני אדם. והפרזי, הם בני אדם הפרוצים בכל מעשים רעים, כמו עיר שהיא פרוצה ואין לה חומה. והנענעי, הם שטופי זמה כמו כנען. החוי, הוא העושה מעשה הנחש, דתרגום נחש 'חויא', וזהו אדם בעל לשון הרע (ערכין טו). והרמאי בכל דרכיו כמעשה הנחש (במדב"ר ח ד). והיבסי, הוא הולך רכיל ומשיג גבול. כל אלה דרכי בני אדם הרעים, וההולך בדרך ה' רואה כל אלה ואינו מתפתה, וזהו שאמר כי ילך מלאכי לפניך והביאך אל בני אדם שמעשיהם כאמור, דבהכרח תהיה ביניהם, וכיון שסלאכי, שהוא יצר הטוב, ילך לפניך, הוא יצילך ויעזורך על יצר הרע. ועוד, גם אני והכחתי ליצר הרע:

חידה שבועית:

מה מרמז רבינו בפסוק בפרשתנו (כב, כז) אלקים לא תקלל? (נא לכתוב תשובה קצרה ומתומצתת).

פתרונות יש לשלוח עד יום שלישי הקרוב, כמו כן נא לציין כתובת מודיעת וטלפון

למייל: 0774702681@gmail.com או לפקס 0774702681, יש לציין בראש הדף 'עבוד אביר יעקב'

העובר עבירה כאילו עובד עבודה זרה

ומאחר שאני ויצר הטוב עמך בעצורך, מנע רגלך מנתיבות הרשעים האלה, לא תשתחוה לאלהיהם ולא תעבדם, דכל העובר עברה כעובד עבודה זרה, כמו שדרכו רבותינו זכרונם לברכה (שבת קה:) על פסוק (תהלים פא י) 'לא יהיה בך אל זר', איזהו אל זר שבתוכו של אדם, הוי אומר זה יצר הרע. ולהכי קא מזהיר קרא, כשתראה מעשה בני אדם הרעים שזהכרנו, דע לך שהם עובדים עבודה זרה, ואתה השמר לך פן תשתחוה לאלהיהם ותעבדם כמו שהם עושים. וקא מפרש קרא, כיצד היא עבודה זרה שלהם שתרחק ממנה, היא שלא תעשה כמעשיהם, שאם עשית כמעשיהם, הרי השתחית לאלהיהם. אלא אדרבא, אם יש יכלת בידך הריס תהרסם לרשעים ושבך תשבך מצבתיהם, כמו 'אשברה מתלעות עול' (איוב כט ז).

המהוויר בתשובה מתברך

ועבדתם את ה' אלקיכם וברך את לחמך ואת מימך והסרתי מחלה מקרבך. ואם נתאמצת ונתחזקת עד שתחזירם בתשובה ותהיה אתה והם ועבדתם את ה' אלקיכם, כשתעשה כן ותחזיר הרשעים בתשובה, ה' יתברך יברך את לחמך ואת מימך ויסיר מחלה מקרבך, להכי פתח בלשון רבים וסיס בלשון יחיד:

(פיתוחי חותם פרשת משפטים)

תפילה בדמעות

וזהו הכונה אלקים לא תקלל (שמות כב כז), אלקים היא השכינה, לא תקלל, לא תעשה לה בזיון על ידי עברות. וצריך שתדע כי היא נשיא של עמך, דהינו הפרנס של עמך, שעל זה מתפרנס עמך, ועל ידי פגמך בה אתה מחסר השפע של עמך, וזהו לא תאר, לשון חסרון. ואם אתרע ופגמת, לא תאחר התשובה, וזהו מלאתך ודמעך לא תאחר, מלאתך היא התפלה, שהיא במקום קרבן, והקרבן קרוי מלוי, כמו 'מלאו ידכם' (שמות לב כט), וכמו 'מלא את ידכם' (ויקרא ח לג). ודמעך הם הדמעות, צריך תפלה בדמעות, כי שערי דמעה לא ננעלו (ברכות לב), והרבה בתפלה ובדמעות. ומה שנאמר בכור בניך תתן לי, דהינו שתשוב בתשובה שלמה כראוי ותאמר מי יתן והיה אתן בכורי החביב לי ויתכפר לי מה שפגמתי, כמו שאמר הנביא (מייכה ו) 'האתן בכורי פשעלי, וזהו בכור בניך תתן לי, דהינו, תחשב כאילו תתן לי בכור בניך בכפרתיך:

(פיתוחי חותם פרשת משפטים)

שם הזוכה בסידור לשחידת מתיבתא בהוצאת עוז והדר:

פרשת בראשית:

ה, י. מלול מבית שמש.

התשובה צריכה להיות מתוך ספרי מרן ה'אביר יעקב' זי"ע (או מתוך עלון זה) בין שולחי התשובות תיערך הגרלה על סידור לשחידת מתיבתא בהוצאת "עוז והדר".

